

Apoteket i Strängnäs.

1753.

Den tidigaste uppgiften rörande apoteket i Strängnäs daterar sig från år 1746, då apotekargesällen på apoteket Enhörningen i Stockholm Carl Christian Pladecius anmälde sig »att här i staden vilja sätta sig ned och inrätta ett apotek.» Troligt är äfven att P., enligt hvad som uppgifves i ett 1760 utgifvet arbete, d. 1 aug. 1746 öppnat detsamma, men först d. 20 juli 1752 blef P. af collegium medicum examinerad, hvarefter han d. 3 sept. 1753 erhöill privilegium å Strängnäs apotek, som således från detta år räknar sin lagliga tillkomst.*

Emellertid måste apoteket på grund af Pladecii ekonomiska förhållanden år 1765 salubjudas och öfvertogs det då af bokhållaren Johan Erik Melander och fältskären Caspar De Creaux, hvilken senare den närmaste tiden torde skött detsamma.

År 1767 anmälde farmacie studiosus P. U. Hammar för magistraten att han för 9,000 daler kopparmynt köpt apoteket af de nämnda ägarna. H. antogs också till apotekare i Strängnäs, dock skulle han först undergå den för behörighet härtill erforderliga examen. Denna aflades aldrig af H., som äfven han af ekonomiska skäl år 1768 nödgades lämna Strängnäs.

Förut nämnde De Creaux uppträdde nu ånyo och anhöll hos magistraten att få köpa apoteket och dess privilegier för 2000 daler kopparmynt, hvilket äfven beviljades med villkor, att han inom viss tid satte apoteksinrättningen i fullgodt skick. De Creaux skötte dock apoteket så, att biskopen i Strängnäs Serenius år 1772 gjorde anmälan mot honom och anhöll att en riktig apotekare utnämndes. År 1773 tilldelades då apotekargesällen L. G. Regnér privilegium å apoteket i Strängnäs och inträdde härmed ordnade apoteksförhållanden i denna stad.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 30,000 kronor.

* Uppgifterna angående Strängnäs' apoteks äldre historia äro till väsentlig del hämtade ur en af apotekaren M. P. Molander från trycket utgifven utredning i ämnet.

PLADECIUS, CARL CHRISTIAN. Född d. . . . dec. 1718 i St. Nikolai församling i Wismar, döpt d. 4 jan. 1719.

Föräldrar: Brauer und Procurator civitatis PHILIPPUS HENRICUS PLADECIUS, född d. . . . , begrafven d. 8 april 1736, och CHRISTOPHER SCHRÖDERS änka, MARIA SCHRÖDER, född omkr. 1689, död d. 24 nov. 1761.

Elev på apoteket Gripen i Nyköping konditionerade P. sedan på apoteket Enhörningen i Stockholm. I början af år 1746 anmälde han så för magistraten i Strängnäs sin önskan att därstädes inrätta ett apotek. »På prof», som det sedan i ansökningshandlingar angående privilegium för honom heter, öppnade P. också d. 1 aug. 1746 med magistratens och konsistorii samt troligen äfven landshöfdingens tillstånd ett sådant. Först d. 3 sept. 1753, sedan han d. 20 juli 1752 aflagt apotekarexamen, erhöll P. sitt af konung Adolf Fredrik under-tecknade privilegiebref å detsamma. Måste emellertid år 1765 på grund af sina affärsförhållanden lämna apoteket, som då köptes af bokhållaren J. E. Melander och fältskären C. De Creaux. Pladecius bodde sedan åren 1765—66 på Ättersta i Öfver-Selö.

Död d. . . . 1766.

Gift d. 26 april 1747 i Strängnäs med ALETHEA EKORN, född d. . . . sept. 1728, död d. 20 febr. 1788, dotter till inspektoren PETTER EKORN, född d. . . . , död d. . . . , och

Barn: CARL HENRIC, född d. 23 juli 1748, död d. . . . 1749; — ERIC PHILIP, född d. 23 dec. 1758, död d. 27 nov. 1827. Kyrkoherde i Halla och Vrena församlingar, Strängnäs' stift.

DE CREAUX, CASPAR. Född d. 23 april 1737 i Lund.

Föräldrar: Boktryckaren och akademidansmästaren därstädes LUDVIG DE CREAUX, döpt d. 29 maj 1708 i Lund, död d. 11 febr. 1764, och ANNA BRITA WULF, född d. . . . 171(6), död d. 24 juni 1802.

De Creaux, som ej var apotekare utan fältskär, inköpte 1765 jämte bokhållaren Johan Erik Melander apoteket i Strängnäs, hvarefter sannolikt den förre skötte det till år 1767. Detta år uppdrog emellertid magistraten åt farmacie studiosus P. U. Hammar att vara apotekare i Strängnäs. Denne måste dock redan följande år lämna apoteket, hvarefter De Creaux d. 16 juli 1768 anhöll att för 2000 daler kopparmynt återfå apoteket

och dess privilegier, hvilken anhållan af magistraten beviljades. På mindre förtjänstfullt sätt och utan att aflägga erforderlig examen skötte sedan De Creaux apoteket till år 1772, då han måste lämna detsamma efter mot honom af biskop Serenius hos collegium medicum gjord anmälan. Var troligen sedan en tid dansmästare i Strängnäs.

Död d. . . .

Gift d. . . . 1771 med CHRISTINA WILSON, född d. . . . 1743, död d. 2 juni 1791, dotter till . . .

Barn: ANNA MARGARETHA, född d. 26 jan. 1772, död s. å.; — CHRISTINA CHARLOTTA, född d. 23 juli 1773, död d. 24 aug. s. å.; — CASPAR JOHAN, född d. 30 juli 1774, död d. 31 aug. s. å.; — GUSTAF, född d. 13 sept. 1775, död d. . . .; — CHRISTINA CATHARINA, född d. 8 dec. 1778, död d. 4 febr. 1779; — PEHR ADOLPH, född d. 10 jan. 1781, död d. 27 febr. s. å.; — JOHAN CONRAD, född d. 13 dec. 1783, död d. . . .

HAMMAR, PEHR ULRIC. Född d. . . . i Västmanland.

Föräldrar: Brukspatronen på Bispbo i Sevalle socken, Västmanland, ERIC HAMMAR, född d. . . . 1696, död d. . . . 1762, och STINA HOFFMAN, född d. . . . 1705, död d. . . . 1757.

Sin elevtjänstgöring synes H. under fyra och ett halft år hafva fullgjort på apoteket Hjorten i Västerås, hvarefter han konditionerade fyra år hos apotekaren P. Chr. Schulzen på apoteket Ugglan i Stockholm. Företeende af sistnämnde apotekare d. 20 okt. 1766 utfärdadt lärobref och under uppgift att han för 9,000 daler kopparmynt inlöst apoteket i Strängnäs uppdrog magistraten i nämnda stad år 1767 åt Hammar att vara apotekare därstädes. Emellertid torde H. ej hafva aflagt honom som villkor förelagd apotekarexamen ej heller kommit till slutlig uppgörelse angående köpet af apoteket, i hvarje fall lämnade han redan 1768 Strängnäs samt 1770 äfven Sverige.

Död d. . . .

REGNÉR, LARS GUSTAF. Född d. 18 sept. 1738 i Söderköping.

Föräldrar: Komministern därstädes ERICUS LAURENTII REGNÉR, född d. 31 dec. 1694, död d. 1 mars 1751, och CATHARINA ELISABETH CLAESDOTTER, född d. 23 febr. 1713, död d. 4 sept. 1772.

Efter skolstudier i sin födelsestad antogs R. till elev å apoteket Hvita Björnen i Stockholm, där han stannade i sexton år. Aflade d. 8 dec. 1769 provisorsexamen för att förestå apoteket Lejonet i Kalmar. Skötte detta apotek till febr. 1772, då han erhöll anställning hos apotekaren P. Chr. Schulzen på apoteket Ugglan i Stockholm. Öfvertog 1772, på anmodan af collegium medicum, apoteket i Strängnäs, samt undergick d. 16 juni s. å. apotekarexamen. Det dittills misskötta apoteket satte R. i godt skick. Under hofvets vistelse på Gripsholm höll han därjämte någon tid apotek i Mariefred. Sålde d. 11 juni 1807 apoteket i Strängnäs.

Död d. 9 mars 1822 i Strängnäs.

Gift d. 16 juni 1784 med BRITA MARIA (MAJA) EKBOM, född d. 11 maj 1753, död d. 11 febr. 1838, [gift 1) med lektorn ERIK LIDIUS, född d. 19 juni 1734, död d. 3 april 1779], dotter till lektorn ERIK EKBOM och MARIA REGINA ENRÖTH.

Äktenskapet var barnlöst.

ÖLLER, ANTON ULRIC. Född d. 26 jan. 1779 i Nyköping.

Föräldrar: Postmästaren därstädes GÖRAN JOHAN ÖLLER, född d. 12 sept. 1740, död d. 26 juni 1803, och HENRIKA FREDRIKA SILVIUS, född d. 20 sept. 1754, död d. 24 nov. 1826.

Ö. genomgick Nyköpings trivialskola och antogs till elev på apoteket Gripen i nämnda stad, hvarefter han efter aflagd farmacie studiosi-examen konditionerade å apotek i såväl Stockholm som landsorten. Inköpte d. 11 juni 1807 apoteket i Strängnäs samt aflade s. å. apotekarexamen. Ö. innehade apoteket till d. 21 jan. 1828, hvarefter han 1830 flyttade till Stockholm.

Död d. 7 febr. 1845.

Gift d. 3 okt. 1815 med HEDVIG CHRISTINA KELLMAN, född d. 2 maj 1789, död d. 7 febr. 1818, dotter till

Barn: ANTON HENRIK, född d. 23 juli 1816, död d. 23 mars 1864. Handlande i Uddevalla.

FORSSTRÖM, OLOF. Född d. 11 jan. 1795 i Attmars socken i Medelpad.

Föräldrar: Komministern därstädes PER FORSSTRÖM, född d. 19 maj 1734, död d. 8 juli 1806, och MARGARETHA FORSSIIUS, född d. . . . 1758, död d. 28 april 1831.

Efter undervisning i hemmet och vid Härnösands skola antogs F. i nov. 1808 till elev på apoteket i Söderhamn samt aflade därstädes farmacie studiosi-examen år 1814. Konditionerade sedan i Stockholm, två år på apoteket Svanen och ett år på apoteket Korpen, därefter på apoteket i Ronneby. Aflade d. 20 juli 1820 apotekarexamen och erhöll d. 25 aug. s. å. privilegium å inrättandet af apoteket i Vaxholm. År 1824 sålde han detta apotek och inköpte d. 21 jan. 1828 apoteket i Strängnäs, hvilket han afyttrade d. 1 nov. 1832. Inlöste 1833 sockenapoteket på Åsen i Vingåkers socken, hvilket apotek, sedan läkare därstädes blifvit stationerad, genom K. resolution d. 13 febr. 1836 förvandlades till själfständigt apotek med personligt privilegium för Forsström. D. 17 mars 1841 sålde F. apoteket med tillhörande byggnader och bosatte sig i sin hembygd, där han inköpte en landtegendom. Sökte sedan han lämnat apotekarbanan tvenne gånger personligt privilegium utan att erhålla sådant.

Död d. 2 juni 1869 på Hildsfred i Ås socken, Jämtland.

Gift d. 25 sept. 1821 i Karlskrona med HEDVIG SOPHIA AULIN, född d. 2 mars 1801, död d. 9 febr. 1837, dotter till amiralitetslöjtnanten AULIN och A. M. LONG.

Barn: ALFRED GOTTHOLD LEONARD, född d. 21 aug. 1823 i Vaxholm, död d. . . . 1896. F. d. kapten vid Jämtlands fältjägarkår. Kommissionslandtmätare. Öfveruppsyningsman på Svartvik; — BROR VICTOR, född d. 31 aug. 1826 å Värmdön, död d. 12 juni 1860; — AGNES MARGARETHA CHARLOTTA, född d. 15 aug. 1828 i Strängnäs, död d. 8 dec. 1829.

NÖRING, JOHAN ANDERS. Född d. 14 nov. 1799 å Ballabo i Västerlanda socken, Bohuslän.

Föräldrar: Fanjunkaren vid Kungl. Bohusläns regemente NIKLAS NÖRING, född d. 17 dec. 1771, död d. 26 okt. 1861, och BRITA MARGARETHA ÖHMAN, född d. 18 april 1781, död d. 6 juli 1847.

Efter enskild undervisning dels i Lilla Edet, dels i Kungälf antogs N. i juli 1815 till elev å apoteket i sistnämnda stad samt aflade i dec. 1818 farmacie studiosi-examen. Därefter tjänstgjorde N. å samma apotek till juni 1821, å apoteket Kronan i Göteborg till aug. 1823, å apoteket i Uddevalla till aug. 1824, samt å apoteket Hjorten i Stockholm till okt. 1826. Aflade

d. 15 nov. 1826 apotekarexamen, hvarefter han förestod apoteket i Hvetlanda till medio af sept. 1830. Samma år antog N. anställning på apoteket Morianen i Stockholm, hvilken plats han lämnade i början af dec. 1831. Förestod så apoteket Kronan i Eskilstuna till midten af juli 1832. Inköpte d. 1 nov. 1832 apoteket i Strängnäs, hvilket apotek N. innehade till d. 20 mars 1838. Flyttade 1839 till Hjertums församling i närheten af Lilla Edet.

Död d. 31 dec. 1871 i Gategård inom Norums socken, Bohuslän.

Gift d. 30 nov. 1833 med BRITA MARIA BJÖRNER, född d. . . . 1801 i Bohuslän, död d. 19 dec. 1881, dotter till kronolänsmannen P. BJÖRNER och

BJÖRKLUND, FREDRIK GOTTHARD. Innehade åren 1838—44 apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket i Trollhättan).

HÆFFNER, CARL ELIS. Var åren 1844—51 ägare af apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket i Årjäng).

AXELSSON, JOHAN. Var åren 1851—60 ägare till apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket i Tanum).

TISELL, GUSTAF WILHELM. Var åren 1860—62 innehafvare af apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket Uggålan i Stockholm, sid. 174).

NORDBERG, CARL FREDRIK. Född d. 13 febr. 1824 i Västra Vemmerlöfs församling, Skytts härad i Malmöhus län.

Föräldrar: Kvartermästaren vid Kungl. skånska dragonregementet LARS NORDBERG, född d. 17 mars 1794, död d. 12 juli 1864, och MARIA LOUISA LUNDEGÅRD, född d. 9 aug. 1801, död d. 23 dec. 1842.

N. var elev på apoteket i Trelleborg, där han d. 2 juni 1843 aflade farmacie studiosi-examen, hvarefter han tjänstgjorde dels å

sistnämnda apotek dels å apotek i Stockholm. Undergick d. 19 dec. 1849 apotekarexamen och var N. sedan, efter en kortare anställning å apoteket i Hudiksvall, åren 1850—54 föreståndare för filialapoteket i Järfsö. Inköpte 1854 apoteket i Trelleborg, å hvilket N. erhöill privilegium d. 18 maj s. å. Sålde detsamma år 1862 och inköpte apoteket i Strängnäs, å hvilket N. erhöill privilegium d. 12 dec. 1862.

Död d. 21 mars 1866 i Strängnäs.

Gift d. 4 okt. 1855 i Enköping med CAROLINA (LINA) GUSTAFVA ELISABET LUNDIN, född d. 19 juli 1828, död d. 10 febr. 1905, dotter till handlanden i Enköping GUSTAF JOHAN LUNDIN och CATARINA CHRISTINA ENMAN.

Barn: NANNA CATARINA MARIA, född d. 25 sept. 1856, död d. 21 okt. 1914, gift d. 10 febr. 1891 med f. d. expeditionsföreståndaren vid statens järnvägar JOHAN VIKTOR MEDIN, född d. 15 okt. 1853; — CARL GUSTAF ELIS, född d. 10 jan. 1858, död d. 6 mars 1877. Student; — LARS HJALMAR ERNST, född d. 30 maj 1859 Regementsintendent vid K. Lifgardet till häst; — JOHAN FRITIOF EDVARD, född d. 25 aug. 1862. Kamrerare i Kungl. medicinalstyrelsen; — IDA SOFIA AMALIA, född d. 13 febr. 1865, gift d. 22 okt. 1892 med läroverksadjunkten KARL LEONHARD OLSSON, född d. 12 jan. 1858, död d. 27 febr. 1905.

BÆCKMAN, MARTIN AUGUST MÅRTENSSON. Var åren 1867—74 ägare af apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket Hvita Björnen i Stockholm, sid. 137).

KRONBERG, AXEL HARALD. Innehade åren 1874—93 apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket Hjorten i Västerås).

ANDERSSON, ANDERS OLOF. Född d. 1 juli 1841 i Malmö.

Föräldrar: Förstadsåbon ÅKE ANDERSSON, född d. 16 mars 1799, död d. . . ., och BENGTA BENGTSDOTTER, född d. 26 april 1811, död d. . . .

Efter skolstudier vid Malmö högre allmänna läroverk åren 1851—56 antogs A. sistnämnda år till elev å apotek i födelsestaden samt aflade d. 21 juli 1861 å apoteket Svanen i Kristianstad farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter dels å

sistnämnda apotek, dels å apoteket Nordstjärnan i Stockholm samt aflade d. 29 maj 1867 apotekarexamen. Under tiden sept. 1874—mars 1884 var han föreståndare för apotekarnes mineralvattensaktiebolag i Stockholm och från april sistnämnda år till d. 12 maj 1887 kemist vid Barnängens tekniska fabrik i Stockholm. Ingick därefter ånyo på apotekarbanan och tjänstgjorde å apoteket Hvita Björnen i Stockholm. Erhöll d. 2 febr. 1894 personligt privilegium å apoteket i Strängnäs.

Död d. 28 juni 1896 i Strängnäs.

Gift d. 26 jan. 1878 med MARIA JEANETTE LUNDIN, född d. 19 okt. 1845, dotter till skräddarmästaren ANDERS LUNDIN och KRISTINA ANDERSSON.

Barn: CARL OLOF, född d. 8 sept. 1878. Landtbrukare, ägare af Mjältnäs gård, Vrena, Södermanland.

JOHANSSON, CARL EMIL. Var åren 1896—1905 innehafvare af apoteket i Strängnäs. (Se under apoteket i Södertälje, sid. 271).

LÖFBERG, JOHAN RUDOLF. Född d. 5 mars 1849 i Lund.

Föräldrar: Handlanden JOHAN PETER LÖFBERG, född d. 6 juli 1817, död d. 16 dec. 1874, och ELNA CHRISTINA JOHNSSON, född d. 27 dec. 1816, död d. 3 sept. 1875.

Efter skolundervisning vid Lunds högre elementarläroverk antogs L. d. 19 jan. 1866 till elev å apoteket Svanen i Lund, där han aflade farmacie studiosi-examen d. 28 nov. 1871. Tjänstgjorde sedan å nämnda apotek samt å apoteket i Uddevalla till d. 5 maj 1874. Inskrefs höstterminen 1874 vid farmaceutiska institutet samt undergick d. 28 maj 1878 apotekar-examen. Var från d. 1 juni till d. 6 juli 1875 anställd å apoteket i Uddevalla, från d. 1 juli till d. 1 okt. 1877 å apoteket i Örnsköldsvik. Efter en månads tjänstgöring sommaren 1878 å apoteket i Ödeshög innehade L. plats å apoteken i Hvetlanda från d. 15 nov. 1878 till d. 1 sept. 1880, i Östhammar från d. 1 dec. s. å. till d. 1 febr. 1881 samt i Vingåker från d. 24 febr. till d. 25 maj 1881. Tjänstgjorde sedan från d. 2 juli 1881 till d. 10 okt. 1882 å apotek i Nordamerika, därefter från d. 1 nov. 1882 till d. 1 maj 1883 i Östhammar, från d. 15 maj s. å. till d. 1 juni 1886 i Västervik, från denna dag till d. 27 jan. 1887 ånyo i Östhammar, från d. 15 juni till d. 15 okt. sistnämnda år i Luleå, samt, efter anställning i Öregrund och Östhammar

från d. 10 nov. 1887 till d. 20 juni följande år, å apoteket Nordstjärnan i Stockholm från d. 1 aug. 1888 till d. 1 juni 1898. Erhöll d. 29 april 1898 personligt privilegium å apoteket i Sigtuna samt d. 6 juli 1906 transport till apoteket i Strängnäs.

Gift d. 14 juni 1898 i Stockholm med AGNES AUGUSTA REGINA SCHÄFER, född d. 25 april 1855, dotter till målaremästaren JOHAN AUGUST DANIEL SCHÄFER och CLARA AUGUSTA STILLE.